Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Viite: Puolustusvaliokunnan kokous 9.2.2024

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle puolustukseen liittyvien, patentoitavaksi haettujen keksintöjen salassapidon vastavuoroiseksi turvaamiseksi tehdyn sopimuksen, teknisten tietojen välittämisestä puolustustarkoituksiin tehdyn Naton sopimuksen sekä niiden täytäntöönpanomenettelyjen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi (HE 98/2023 vp)

Eduskunnan puolustusvaliokunta on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä (TEM) kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä HE 98/2023 vp. TEM on ollut edustettuna hallituksen esitystä valmistelleessa puolustusministeriön työryhmässä ja osallistunut työryhmän työskentelyyn.

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi puolustukseen liittyvien, patentoitavaksi haettujen keksintöjen salassapidon vastavuoroiseksi turvaamiseksi tehdyn sopimuksen (jäljempänä *keksintösopimus*), teknisten tietojen välittämisestä puolustustarkoituksiin tehdyn Naton sopimuksen ja niiden täytäntöönpanomenettelyt. Sopimukset ovat osa Naton oikeudellisesti sitovaa sopimuskehikkoa, johon Pohjois-Atlantin sopimukseen liittyvien uusien jäsenvaltioiden edellytetään sitoutuvan. Esitys sisältää lisäksi ehdotukset voimaansaattamislaeiksi, joilla saatetaan voimaan molempien sopimusten ja niiden täytäntöönpanomenettelyjen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset. Lait sisältävät blankettisäännökset sekä keksintösopimuksen osalta myös voimaansaattamista koskevat asiasisältöiset säännökset. Keksintösopimuksella luodaan edellytykset patentin hakemiselle kansallisen puolustuksen etujen vuoksi alkuperämaassa salassa pidettäviksi määrätyille keksinnöille myös muissa Naton jäsenvaltioissa turvaamalla patentoitavaksi haettujen keksintöjen salassapito silloin, kun patenttia haetaan sopimuksen mukaisin menettelyin. Keksintösopimuksen hyväksyminen ei vielä mahdollista sitä, että suomalaiset yritykset voisivat hakea sopimuksen mukaisesti patentteja muissa sopimusvaltioissa.

TEM vastaa teollisoikeuksia, kuten patentteja, koskevasta lainsäädännöstä ja osallistuu teollisoikeuksia koskevaan työhön EU:ssa ja kansainvälisesti. Hallituksen esitykseen sisältyvän puolustukseen liittyvien, patentoitavaksi haettujen keksintöjen salassapidon vastavuoroiseksi turvaamiseksi tehdystä sopimuksesta ja sen täytäntöönpanomenettelyistä annetun lain (jäljempänä *keksintösopimuksen voimaansaattamislaki*) 3 ja 4 §:ssä säädettäisiin keksintösopimuksen perusteella vastaanotettuun patenttihakemukseen sovellettavista menettelyistä, jotka poikkeavat patenttilain (550/1967) mukaisista menettelyistä. TEM pitää ehdotettuja säännöksiä tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina keksintösopimuksen perusteella tehtävien patenttihakemusten salassapidon turvaamiseksi sekä hakemusten käsittelemiseksi turvallisuusluokan edellyttämällä tavalla Patentti- ja rekisterihallituksessa. TEM pitää niin ikään tarkoituksenmukaisena sitä, että kyseisistä poikkeuksista säädettäisiin keksintösopimuksen voimaansaattamislaissa, sillä voimassa oleva patenttilaki on monilta osin vanhentunut.

TEM on toukokuussa 2022 asettanut patenttilainsäädännön kokonaisuudistusta valmistelevan työryhmän, jonka tehtävänä on muun muassa arvioida patenttilain ja maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain (551/1967, jäljempänä *maanpuolustuskeksintölaki*) muutostarpeet. Samassa yhteydessä arvioidaan nyt ehdotetun keksintösopimuksen voimaansaattamislain asiasisältöisten säännösten (2 – 4 §) sisällyttämistä uuteen patenttilakiin tai maapuolustuskeksintölakiin sekä kansallisen lainsäädännön muuttamista niin, että suomalaiset yritykset ja yksityiset tahot voisivat omistaa

maanpuolustukselle merkityksellisiä keksintöjä Suomessa ja näin ollen hakea keksintösopimuksen mukaisesti patentteja myös muissa Naton jäsenvaltioissa. Patenttilainsäädännön kokonaisuudistusta valmistelevan työryhmän toimikausi päättyy toukokuussa 2025.

Tanja Müller
Johtava asiantuntija

LIITTEET

JAKELU Puolustusvaliokunta

TIEDOKSI